Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U100861

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазяр Олег Васильович

2. Maziar Oleh V.

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 19.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна психологія, історія психології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-03-2021

Спеціальність за освітою: Початкове навчання

Місце роботи здобувача: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, 40, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.453.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21

Тема дисертації:

1. Генезис і динаміка дисонансів особистості: системний підхід

2. Genesis and dynamics of personality dissonances: a systematic approach

Реферат/анотація:

1. Дисертація спрямована на вивчення системи дисонансів особистості, які обумовлюють широкий спектр психологічної проблематики та спонукають суб'єкта до пошуку релевантної форми і змісту допомоги. Встановлено загальний механізм формування системного дисонансу особистості. Дисонанси особистості виявляються у незбалансованій психічній суперечності на емоційному, когнітивному і поведінковому рівнях саморегуляції. Обґрунтовано положення про те, що система дисонансів особистості лежить в основі всього спектру психічних розладів, зокрема невротичних. Складність вирішення психологічних проблем, пов'язаних з особистісним розвитком, криється у подвійній суперечності психічного розвитку людини на інтра- та інтерпсихічному рівнях. Стабілізована особистісна проблема виявляється у загостреній емоційній амбівалентності, когнітивному абсурді та поведінковій деструктивності. Пояснено, що це є наслідком неспроможності суб'єкта вийти на інший етап психічного розвитку, нездатності здійснити типологічну

інверсію особистості. Зроблено припущення, що в основі утворення особистісних дисонансів лежать труднощі інверсії психічного розвитку. Створено типологію особистостей, динаміка змін якої забезпечується пошуком балансу базової психічної суперечності. Визначено чинники психофізіологічної інверсії особистості на рівні емоційних реакцій, які набувають бінарної форми та суперечливого змісту. Емоційна амбівалентність є результатом формування неадекватної нервово-психічної реакції індивіда, яка не набуває достатньої психічної інтеграції. Виявлено, що психофізіологічною основою закріплення дисонансу особистості стає інертна ультрапарадоксальна стадія парабіозу. Ця обставина зумовлює подвійну психофізіологічну інверсію. Вона призводить до структурування бінарної емоційної реакції й протиставлення її антагоністичних елементів. З психофізіологічної точки зору, особистісний дисонанс є неспроможністю суб'єкта остаточно загальмувати бінарну емоційну реакцію. Показано структурно-функціональну особливість сигнально-знакової системи людини, синкретичний характер формування її сублогіки та специфіку когнітивної інверсії у ситуації незбалансованої психічної суперечності особистості. Отримано дані, що абсурдність є початковою формою когнітивної оцінки реальності, яка лише частково підлягає дезабсурдизації. Це обумовлює труднощі у дотриманні правил формальної логіки. Розроблено схему формування і нівелювання когнітивних суперечностей особистості. Дисонанс особистості на когнітивному рівні стає можливим тільки в ситуації неможливості інтегрувати абсурд. Це неминуче призводить до усвідомлення абсурду і необхідності його нівелювати (дезабсурдизувати). Обґрунтовано доцільність погляду на дисонанс особистості як неадекватний варіант комунікативного процесу, що формує деструктивну лінію психічного розвитку. Виявлено закономірності інверсії комунікативного кола суб'єкта, які не сприяють вирішенню особистісної проблематики, а стабілізують дисонанс особистісного розвитку. Поглиблено уявлення про соціально-психологічні ролі оточення суб'єкта; встановлено оригінальний реєстр основних контрагентів, які сприяють розгортанню особистісного дисонансу. Показана психодинаміка особистісного розвитку внаслідок зміни комунікативних трикутників. Запропоновано структурно-функціональну модель особистості, яка дозволяє аналізувати динаміку її системного дисонансу, показує сутність дезінтеграції особистості та умови формування її повторної патологічної інтеграції. Розроблено принципи субособистісного аналізу особистості та її патологізації. Схарактеризовано онтогенетичні аспекти розвитку субособистостей, проаналізовано генетичні чинники їхньої дихотомії, специфіку кореспонденції у конгруентному і патологічному станах, особливості психодинаміки на всіх етапах патологізації та конструктивної реінтеграції. На прикладі персонажів класичної художньої літератури показано цілісний і системний аналіз дисонансів особистості, що виявляється у незбалансованій психічній суперечності на емоційному, когнітивному і поведінковому рівнях; розкрито структурну інверсію їхніх особистостей.

2. The dissertation is aimed at studying the system of personality dissonances, which cause a wide range of psychological issues and motivate the subject to find a relevant form and content of assistance. The general mechanism of formation of system dissonance of the person is established. Personality dissonances are manifested in unbalanced mental contradictions at the emotional, cognitive and behavioral levels of self-regulation. The position is grounded that the system of dissonances of the personality underlies all spectrum of mental frustration, in particular neurotic. The difficulty of solving psychological problems associated with personal development lies in the double contradiction of mental development at the intra- and interpsychic levels. A stabilized personality problem manifests itself in heightened emotional ambivalence, cognitive absurdity, and behavioral destructiveness. It is explained that this is a consequence of the inability of the subject to reach another stage of mental development, inability to carry out a typological inversion of personality. An assumption is made that at the heart of the formation of personal dissonances are the difficulties of inversion of mental development. A typology of personalities has been created, the dynamics of changes of which is ensured by the search for the balance of the basic mental contradiction. Factors of psychophysiological inversion of personality at the level of emotional reactions, which acquire binary form and contradictory content, are determined. Emotional ambivalence is the result of the formation of an inadequate neuropsychological response of the individual, which does not acquire sufficient mental integration. It is revealed that the inert ultra-paradoxical stage of parabiosis becomes the psychophysiological basis of consolidation of personality dissonance. This circumstance causes a double

psychophysiological inversion. It leads to the structuring of the binary emotional reaction and the opposition of its antagonistic elements. From a psychophysiological point of view, personal dissonance is the inability of the subject to finally inhibit the binary emotional reaction. The structural and functional feature of the human signal-sign system, syncretic nature of the formation of its sublogy and the specifics of cognitive inversion in a situation of unbalanced mental contradiction of personality is shown. We received data, that absurdity is the initial form of cognitive assessment of reality, which is only partially subject to de-absurdization. This makes it difficult to follow the rules of formal logic. The scheme of formation and leveling of cognitive contradictions of the personality is developed. Dissonance of personality at the cognitive level becomes possible only in a situation of inability to integrate the absurd. This inevitably leads to the realization of the absurd and its necessity to neutralize (de-absurdize). The expediency of looking at the dissonance of personality as an inadequate version of the communicative process is substantiated, which forms a destructive line of mental development. The regularities of inversion of the communicative circle of the subject, which do not contribute to the solution of personal problems, but stabilize the dissonance of personal development are revealed. The ideas about the socio-psychological roles of the subject's environment are deepened; the original register of the main contractors which promote development of personal dissonance is established. The psychodynamics of personal development due to the change of communicative triangles is shown. A structural-functional model of personality is proposed, which allows to analyze the dynamics of its systemic dissonance, shows the essence of personality disintegration and conditions of formation of its repeated pathological integration. The principles of subpersonal analysis of personality and its pathologization are developed. Ontogenetic aspects of subpersonal development are characterized, genetic factors of their dichotomy, specifics of correspondence in congruent and pathological states, features of psychodynamics at all stages of pathologization and constructive reintegration are analyzed. On the example of the characters of classical literature, a holistic and systematic analysis of personality dissonances, manifested in unbalanced mental contradictions at the emotional, cognitive and behavioral levels is shown; the structural inversion of their personalities is disclosed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моляко Валентин Олексійович

2. Moliako Valentyn O.

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моляко Валентин Олексійович

2. Moliako Valentyn O.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваль Ірина Андріївна

2. Koval Iryna Andriivna

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бреусенко-Кузнєцов Олександр Анатолійович

2. Breusenko-Kuznietsov Oleksandr A.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дробот Ольга В'ячеславівна

2. Drobot Olga Vyacheslavivna

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради

Моляко Валентин Олексійоіич

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні

Карамушка Людмила Миколаївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.